

Результати опитування керівників підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділових очікувань^{*}

II квартал 2025 року

^{*} Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Дніпропетровської області в II кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Дніпропетровської області** у II кварталі 2025 року свідчать, що на тлі війни, недостатнього попиту та браку кваліфікованих працівників респонденти очікували незначне зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, а також стримано оцінювали перспективи розвитку власних підприємств. Інфляційні та девальваційні очікування дещо послабилися, проте залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- незначне скорочення обсягів виробництва товарів та послуг: баланс відповідей – «мінус» 1.4% (як у попередньому кварталі) (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%. Найпесимістичніші очікування були в респондентів підприємств торгівлі («мінус» 33.3%), водночас найвищі очікування були в респондентів підприємств сільського господарства (16.7%);
- зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікували, що зростання споживчих цін перевищить 10.0%, становила 60.8% (у попередньому кварталі – 64.9%), у цілому по Україні – 58.4%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії та їх наслідки, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- девальвацію національної валюти дещо нижчими темпами: знецінення гривні відносно долара США очікувало 85.9% респондентів (у попередньому кварталі – 93.1%), у цілому по Україні – 83.4%;
- фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 1.4%), у цілому по Україні – 2.4% (таблиця). Найпесимістичніші очікування в респондентів транспорту та зв'язку, водночас найбільш оптимістичні очікування у підприємств сільського господарства (баланси відповідей – «мінус» 42.9% та 33.3% відповідно);
- помірне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 1.4% (у попередньому опитуванні – 5.5%). Водночас респонденти очікували зменшення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – «мінус» 9.7% (таблиця). У цілому по Україні – 10.5% та 9.4% відповідно;
- зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 5.6% (у I кварталі 2025 року – 1.4%). Натомість респонденти очікували зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 10.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.8%) (таблиця). У цілому по Україні – 7.8% та «мінус» 0.7% відповідно;
- скорочення чисельності працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 12.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 2.8%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%. Найбільше скорочення чисельності працівників очікували респонденти підприємств транспорту та зв'язку (баланс відповідей – «мінус» 42.9%), водночас респонденти підприємств інших видів економічної активності очікували найбільше зростання чисельності працівників (11.1%);
- зростання цін як на товари / послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва: баланси відповідей – 87.7% та 60.3% відповідно (у I кварталі 2025 року – 95.9% та 69.9% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на товари / послуги власного виробництва в респондентів торгівлі та переробної промисловості (баланси відповідей – 88.9% та 86.4% відповідно). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, енергоносії, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції нижчими темпами: баланс відповідей – 68.3% (у I кварталі 2025 року – 77.8%). Респонденти також очікували повільніше зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 51.4% (у попередньому кварталі – 60.3%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит, брак кваліфікованих працівників (графік 5).

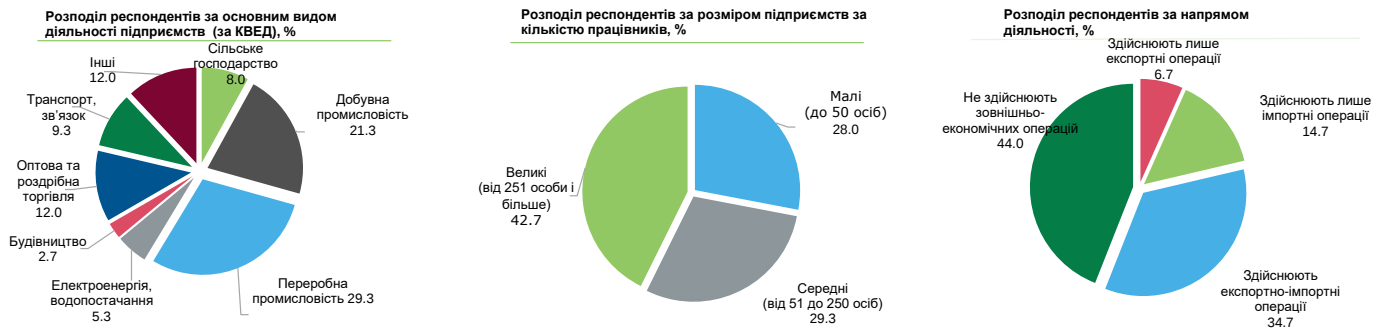
Очікування щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом помітно послабилися (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (21.6%), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів пом'якшилися, проте все ще залишалися жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання були основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.2%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

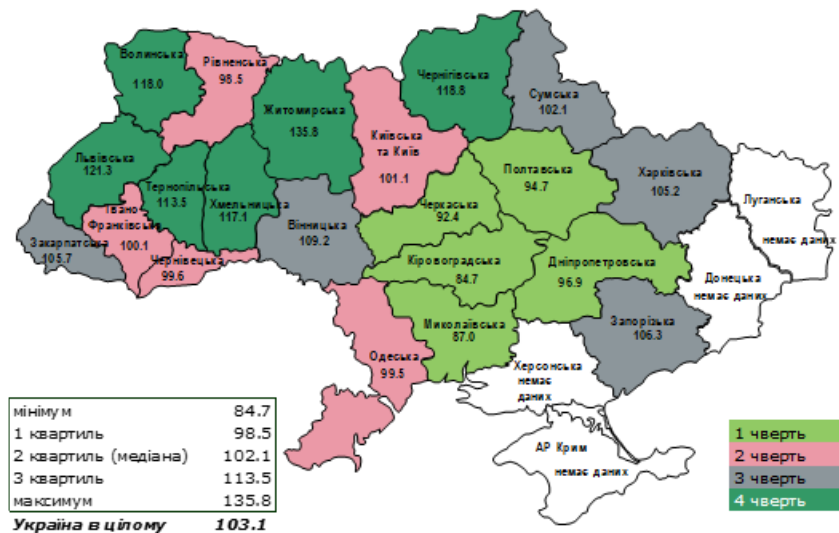
- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 22.7% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 19.2%), у цілому по Україні – «мінус» 5.3%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 21.4% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 25.6%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 13.9% (у попередньому кварталі – 18.3%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 30 квітня – 28 травня 2025 року;
- опитано всього 75 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, енерго- та водопостачання, торгівля, транспорт та зв'язок, інше.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділової активності (за складовими)

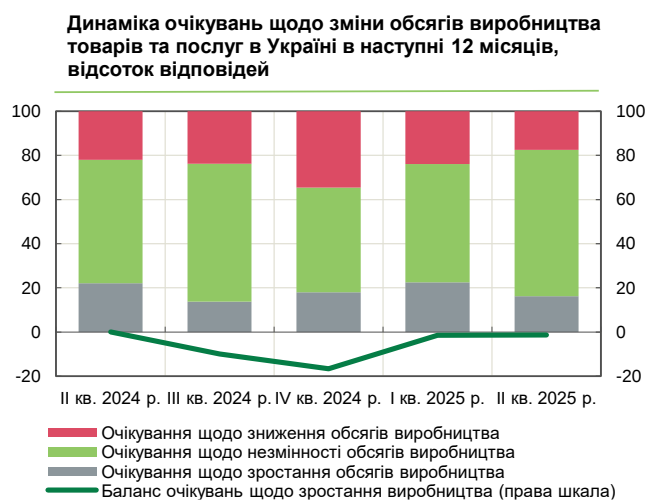
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-3.9	-11.1	-8.9	-1.4	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	5.2	-6.4	-3.8	5.5	1.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-12.2	-6.8	-9.3	-5.8	-10.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-5.3	-1.3	2.6	1.4	5.6
кількості працівників	-5.2	-13.8	-11.5	-2.8	-12.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

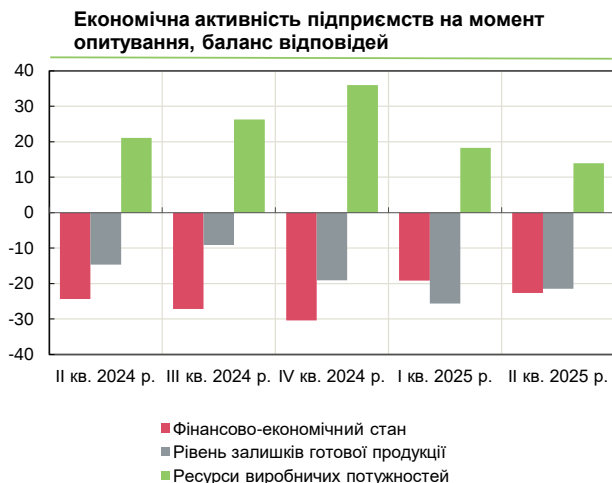
Графік 1

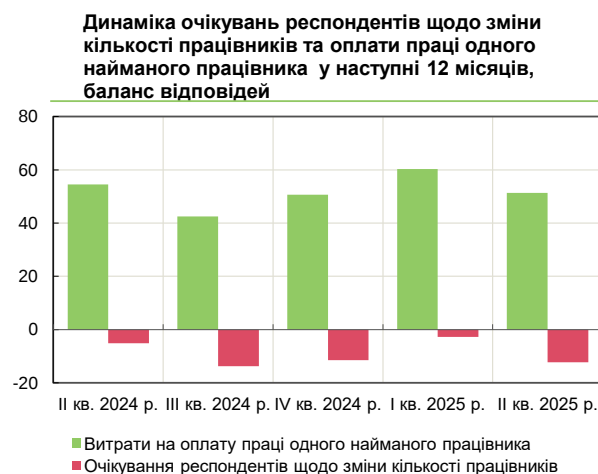
Графік 2

Графік 3

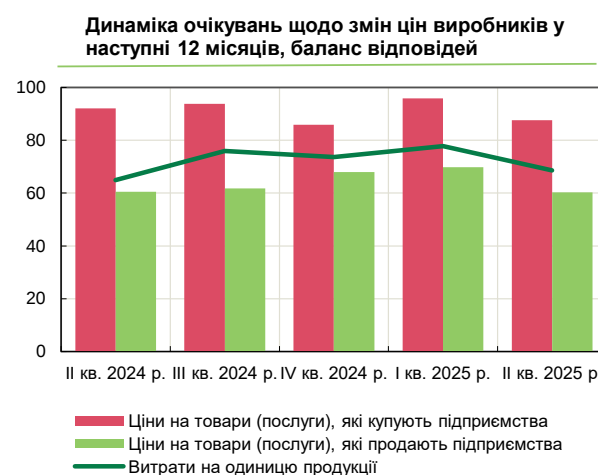
Графік 4

Графік 5

Графік 6

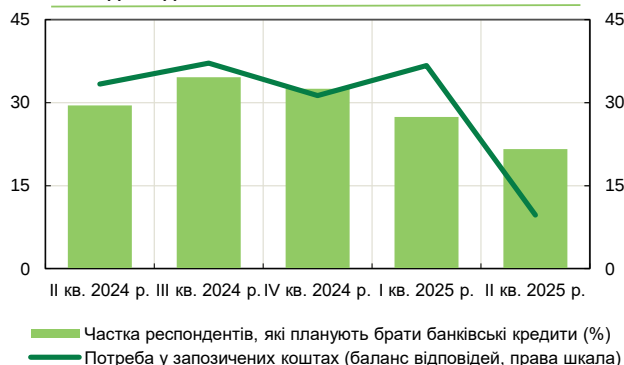
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

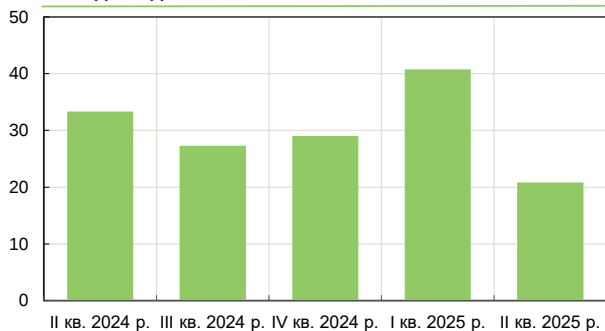
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

